

RIJEČ UREDNIŠTVA

ŠTO NAM DONOSI GLASGOWSKA KLIMATSKA KONFERENCIJA?

Nedavno je završena velika UN-ova klimatska konferencija COP26 donošenjem globalnog sporazuma „Glasgowski klimatski pakt“. Ujedno su potvrđeni svi nerazriješeni elementi u mehanizmima za provođenje Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama iz 2015. godine i dogovorena transparentnost postupaka u njegovom provođenju. U sklopu potpisane Deklaracije o korištenju šuma i zemljišta, koju je do sada podržalo preko 140 država u kojima se nalazi više od 90 % svjetskih šuma, **čelnici zemalja** obvezali su se zajednički raditi na zaustavljanju i preokretanju gubitka šuma i degradacije zemljišta do 2030. godine.

Prvi cilj konferencije odnosio se na ograničavanje povišenja globalne prosječne temperature na razinu koja je znatno niža od 2 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju, kao i ulaganje napora u njezino ograničavanje na 1,5 °C. Drugi cilj odnosio se na prilagođavanje učincima klimatskih promjena i usklađivanje financijskih tokova s razvojem otpornim na klimatske promjene. U tom cilju do 2025. godine planira se mobilizirati 100 milijardi američkih dolara. Kao predvodnik u borbi protiv klimatskih promjena EU se obvezala do 2030. godine smanjiti emisiju stakleničkih plinova za najmanje 55 % u odnosu na 1990. godinu.

Opći je zaključak da će šume biti od vitalnoga značaja za postizanje ciljeva u borbi protiv globalnog zatopljenja. Prema istraživanjima World Resources Institute (WRI), šume apsorbiraju 30 posto emisije ugljikovog dioksida. Iako je šuma prirodni klimatski tampon u borbi protiv globalnog zatopljenja, činjenica je da se u svijetu površina šuma i dalje ubrzano smanjuje.

Na sastanku je sudjelovao i hrvatski predsjednik Vlade gospodin Andrej Plenković. Najavio je prestanak proizvodnje električne energije dobivene iz ugljena najkasnije do 2033. godine te povećanje udjela obnovljivih izvora energije u ukupnoj potrošnji na više od dvije trećine. Izrazito pohvalno je govorio o hrvatskom šumarstvu i njegovoj stoljetnoj tradiciji, što se inače od naših političara jako rijetko čuje. Jedna od aktivnosti koje Hrvatska planira u sljedećem razdoblju je i sadnja milijun dodatnih stabala godišnje do 2030. godine. Pod tim se podrazumijeva povećanje sadnje sa sadašnjih devet milijuna stabala na 10 milijuna, kako bi se anuli-

rale emisije stakleničkih plinova koje stvaraju vozila turista prilikom dolaska u Hrvatsku. Ta njegova najava u javnosti je otvorila niz pitanja, poput onoga kakvo je trenutno stanje naših šuma, da li se one ubrzano krče, mogu li Hrvatske šume d. o. o. ispuniti ovakav ambiciozan plan i sl. Sva ta pitanja još jednom su pokazala nerazumijevanje i nepoznavanje šuma i šumarstva. Ponajprije u hrvatskom šumarstvu krčenje šuma je zabranjeno osim u propisanim slučajevima, **što dokazuje i povećanje površina pod šumom. U javnosti se pošumljavanje**, dakle sadnja sadnica, povezuje jedino s obnovom šuma. Stoljetna tradicija hrvatskoga šumarstva obnovu šuma temelji na prirodnoj obnovi, dok se izuzeto od toga pošumljavaju gole, neobrasle i nešumske površine, ili one šumske površine zahvaćene požarima i ostalim katastrofama na kojima prirodna regeneracija nije moguća ili iz bilo kojeg drugog razloga nije uspjela. To nažalost ne znaju ni „Briselski činovnici“ kada, kao što je to bio slučaj s ledolomom u Hrvatskoj 2014. godine, kao sanaciju priznaju i financijski valoriziraju samo sadnju stabala. Uz ostalo time na uznapredovale šumske površine s klimatogenim vrstama vraćamo pionirsku vrstu i time činimo „korak unazad“.

Sljedeća opasnost je ograničavanje sječe, čitaj gospodarenje šumama. Koliko god to imalo smisla kao zaustavljanje krčenja šuma, u Hrvatskoj i zemljama s razvijenom šumarstvom to može imati negativne posljedice. Ograničavanje šumarskih zahvata kroz pasivno zaštićivanje šuma, preferiranje „starih šuma“ i sl. negativno će se odraziti na njihovo stanje i zaustaviti proces njihove obnove. Poznato je da mlade šume najviše prirašćuju, a time i apsorbiraju najviše CO₂.

Drugo je pitanje kako raspolažemo s posječenom drvnom masom. Da li je dovoljno finaliziramo, da li drvo upotrebljavamo kaskadno, da li ga recikliramo ili to sve nadomještamo potrebom za novim količinama? Isto tako zapitajmo se kako i koliko drvo upotrebljavamo kao ekološki najprihvatljiviji energent. Činjenica je da sustavno još nismo savladali pridobivanje biomase iz naših šuma, a drveni pelet čiju smo proizvodnju, zahvaljujući jeftinoj sirovini, podigli na zavidnu razinu, završava pretežito u drugim zemljama, smanjujući im onečišćenja stakleničkim plinovima.

Uredništvo